

Υπόθεση C-233/19

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

18 Μαρτίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Cour du travail de Liège (Βέλγιο)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

11 Μαρτίου 2019

Εκκαλούσα:

B

Εφεσίβλητο:

Centre public d'action sociale de Liège

I. Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία στην υπόθεση της κύριας δίκης

- 1 Η B γεννήθηκε την 1η Ιανουαρίου 1955 στη Γουϊνέα. Αφίχθη στο Βέλγιο στις 2 Σεπτεμβρίου 2015 και κατέθεσε στις 4 Σεπτεμβρίου 2015 αίτηση ασύλου, η οποία απερρίφθη με απόφαση του Conseil du contentieux des étrangers (Συμβουλίου επιλύσεως ενδίκων διαφορών αλλοδαπών, Βέλγιο, στο εξής: CCE) στις 27 Απριλίου 2016.
- 2 Η B έχει διάφορες ασθένειες: αρτηριακή υπέρταση, διαβήτη τύπου 2 με νευροπάθεια και μετεγχειρητικό υπερθυρεοειδισμό.
- 3 Στις 26 Σεπτεμβρίου 2016 κατέθεσε αίτηση νομιμοποιήσεως (αίτηση άδειας διαμονής) για ιατρικούς λόγους δυνάμει του άρθρου 9 ter του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980 σχετικά με την είσοδο των αλλοδαπών στην ημεδαπή, τη διαμονή, την εγκατάσταση και την απομάκρυνσή τους (*Moniteur belge* της 31ης Δεκεμβρίου 1980, σ. 14584, στο εξής: νόμος της 15ης Δεκεμβρίου 1980).

- 4 Η εν λόγω αίτηση κρίθηκε παραδεκτή στις 22 Δεκεμβρίου 2016. Στην Β χορηγήθηκε κατά συνέπεια προσωρινή άδεια διαμονής και άρχισε να λαμβάνει παροχές κοινωνικής πρόνοιας από το Centre public d'action sociale de Liège (Δημόσιο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Λιέγης, Βέλγιο, στο εξής: CPAS).
- 5 Εντούτοις, απόφαση του Γραφείου Αλλοδαπών της 28ης Σεπτεμβρίου 2017, η οποία κοινοποιήθηκε στις 23 Οκτωβρίου 2017, απέρριψε επί της ουσίας την αίτηση νομιμοποίησης για ιατρικούς λόγους. Στην Β κοινοποιήθηκε την ίδια ημέρα διαταγή να εγκαταλείψει, εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση, το βελγικό έδαφος καθώς και τα κράτη Σένγκεν. Επομένως, η Β είχε δικαίωμα διαμονής στο Βέλγιο μέχρι τις 22 Νοεμβρίου 2017 και η διαμονή της κατέστη παράνομη στις 23 Νοεμβρίου 2017.
- 6 Στις 28 Νοεμβρίου 2017, η Β άσκησε ενώπιον του CCE, αρμόδιου δικαστηρίου επί του ζητήματος, προσφυγή ακυρώσεως και αναστολής της αποφάσεως να μην της χορηγηθεί άδεια παραμονής και της διαταγής εγκαταλείψεως της ημεδαπής. Οι διάδικοι ανέφεραν, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι, εξ όσων γνωρίζουν, η προσφυγή εξακολουθεί να εκκρεμεί.
- 7 Με δύο αποφάσεις της 28ης Νοεμβρίου 2017, το CPAS ήρε από την Β το ευεργέτημα κοινωνικής πρόνοιας, που συνίστατο στην παροχή χρηματικής βοήθειας και υγειονομικής περιθάλψεως, από τις 23 Οκτωβρίου 2017. Πρόκειται για τις επίμαχες αποφάσεις. Από τον διοικητικό φάκελο προκύπτει ότι η ιατρική περίθαλψη που ανακλήθηκε είναι εκείνη που προορίζεται για τους νομίμως διαμένοντες αλλοδαπούς, η οποία δεν πρέπει να συγχέεται με την επείγουσα ιατρική περίθαλψη, η οποία προορίζεται για τους παρανόμως διαμένοντες αλλοδαπούς. Οι δύο επίμαχες αποφάσεις καλούσαν την εκκαλούσα να υποβάλει, αν το θεωρούσε αναγκαίο, αίτηση επείγουσας υγειονομικής περιθάλψεως. Η Β έλαβε επείγουσα ιατρική περίθαλψη, με παρακολούθηση για χρόνιες ασθένειες, από την 1η Νοεμβρίου 2017.
- 8 Τα αρμόδια για διαφορές κοινωνικής πρόνοιας δικαστήρια είναι τα δικαστήρια εργατικών διαφορών: το πρωτοδικείο εργατικών διαφορών και το εφετείο εργατικών διαφορών. Με αίτηση της 28ης Δεκεμβρίου 2017, η Β ζήτησε από το tribunal du travail de Liège (πρωτοδικείο εργατικών διαφορών Λιέγης, Βέλγιο) να αποκαταστήσει το ευεργέτημα κοινωνικής πρόνοιας που συνίσταται στην παροχή χρηματικής βοήθειας και υγειονομικής περιθάλψεως σε νομίμως διαμένοντα αλλοδαπό, από τις 23 Οκτωβρίου 2017.
- 9 Επιπλέον, η Β υπέβαλε την 1η Φεβρουαρίου 2018 νέα αίτηση λήψεως παροχών κοινωνικής πρόνοιας, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση του CPAS της 20ής Φεβρουαρίου 2018. Η εν λόγω απορριπτική απόφαση αποτέλεσε αντικείμενο νέας προσφυγής η οποία τώρα εκκρεμεί ενώπιον του πρωτοδικείου εργατικών διαφορών, οπότε η επίμαχη χρονική περίοδος περιορίστηκε από τις 23 Οκτωβρίου 2017 έως τις 31 Ιανουαρίου 2018.

- 10 Με απόφασή του της 15ης Μαρτίου 2018, το πρωτοδικείο εργατικών διαφορών ερμήνευσε την απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 2017 περί διακοπής της παροχής υγειονομικής περιθάλψεως ως απόφαση μη παροχής επείγουσας υγειονομικής περιθάλψεως. Έκρινε την αίτηση της Β αβάσιμη ως προς τη χρηματική βοήθεια. Ωστόσο, την έκρινε βάσιμη ως προς την παροχή επείγουσας υγειονομικής περιθάλψεως και υποχρέωσε το CPAS να συνεχίσει να παρέχει την εν λόγω περίθαλψη.
- 11 Η Β άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής.

II. Νομικό πλαίσιο

I. Βελγικό δίκαιο

- 12 Δυνάμει του άρθρου 9 ter του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980, ο αλλοδαπός που διαμένει στο Βέλγιο και πάσχει από ασθένεια που ενέχει πραγματικό κίνδυνο για τη ζωή του ή τη φυσική του ακεραιότητα ή πραγματικό κίνδυνο απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχειρίσεως δύναται να ζητήσει άδεια διαμονής στην ημεδαπή από τον Υπουργό ή από εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο, όταν δεν υπάρχει κατάλληλη θεραπευτική αγωγή στη χώρα καταγωγής του ή στη χώρα στην οποία διαμένει. Πρόκειται για παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα του άρθρου 9, κατά τον οποίο η αίτηση άδειας διαμονής άνω των τριών μηνών πρέπει να κατατίθεται στη βελγική διπλωματική ή προξενική αρχή η οποία είναι αρμόδια για τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του αλλοδαπού.
- 13 Η διαδικασία διεξάγεται σε δύο στάδια: μια αρχική εξέταση η οποία έχει σχεδιαστεί να είναι τυπική και ταχεία, η οποία καταλήγει σε απόφαση περί του παραδεκτού και σε προσωρινό τίτλο διαμονής (ο οποίος δίνει δικαίωμα σε παροχές κοινωνικής πρόνοιας), και έπειτα μια απόφαση επί της ουσίας.
- 14 Αν η απόφαση επί της ουσίας είναι αρνητική για τον αιτούντα νομιμοποίηση, ο τελευταίος δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του CCE.
- 15 Κατά τον νόμο, και υπό την επιφύλαξη της ερμηνείας της νομολογίας του Δικαστηρίου, οι «απλώς και μόνον» προσφυγές αναστολής και ακυρώσεως δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα, οπότε ο αλλοδαπός ενδέχεται να είναι παρανόμως διαμένων κατά την εξέταση των προσφυγών αυτών.
- 16 Πάντως, κατά το άρθρο 57, παράγραφος 2, του οργανικού νόμου της 8ης Ιουλίου 1976 περί των δημοσίων κέντρων κοινωνικής πρόνοιας, η παράνομη διαμονή συνεπάγεται άρνηση χορηγήσεως οποιασδήποτε παροχής κοινωνικής πρόνοιας, εξαιρουμένων της επείγουσας υγειονομικής περιθάλψεως και, για τις οικογένειες με ανήλικα τέκνα, της φιλοξενίας σε κέντρο της Fedasil (Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο, Βέλγιο).

- 17 Εντούτοις, κατά το άρθρο 159 του Βελγικού Συντάγματος: «Τα δικαστήρια εφαρμόζουν τις γενικές αποφάσεις και τους γενικούς κανονισμούς των περιφερειακών και τοπικών αρχών μόνον αν συνάδουν με τους νόμους.»
- 18 Το άρθρο 74/13 του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980 ορίζει εξάλλου ότι, κατά τη λήψη αποφάσεως απομακρύνσεως, ο Υπουργός ή ο ενεργών κατ' εξουσιοδότησή του λαμβάνει υπόψη την κατάσταση της υγείας του συγκεκριμένου αλλοδαπού.

2. Δίκαιο της Ένωσης

- 19 Το Δικαστήριο έκρινε στην απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, *Abdida* (C-562/13, EU:C:2014:2453) (στο εξής: απόφαση *Abdida*):

«Τα άρθρα 5 και 13 της οδηγίας 2008/115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα των άρθρων 19, παράγραφος 2, και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο β', της εν λόγω οδηγίας έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία η οποία:

- δεν προβλέπει ότι η προσφυγή κατά αποφάσεως επιστροφής η εκτέλεση της οποίας ενδέχεται να εκθέσει τον υπήκοο τρίτης χώρας σε σοβαρό κίνδυνο οξείας και μη αναστρέψιμης επιδεινώσεως της υγείας του έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, και
- δεν προβλέπει την κάλυψη, κατά το μέτρο του δυνατού, των βασικών αναγκών υπηκόου τρίτης χώρας πάσχοντος από σοβαρή ασθένεια, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η παροχή επείγουσας υγειονομικής περιθάλψεως και κάθε απαραίτητης θεραπευτικής αγωγής θα παρασχεθούν πράγματι, κατά το διάστημα που το συγκεκριμένο κράτος μέλος υποχρεούται να αναβάλει την απομάκρυνση του οικείου υπηκόου τρίτης χώρας μετά την άσκηση της εν λόγω προσφυγής.»

- 20 Γίνεται επίσης επίκληση του άρθρου 19, παράγραφος 2, και του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και της οδηγίας 2008/115/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ 2008, L 348, σ. 98).

3. Άλλες διατάξεις

- 21 Η εκκαλούσα επικαλείται εξάλλου τα άρθρα 3 και 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

III. Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης

- 22 Όσον αφορά το Δικαστήριο, το ζήτημα εν προκειμένω είναι αν, βάσει της αποφάσεως Abdiba, πρέπει να αναγνωριστεί ανασταλτικό αποτέλεσμα στις προσφυγές ακυρώσεως και αναστολής οι οποίες έχουν ασκηθεί ενώπιον του CCE και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, υπό ποιες προϋποθέσεις.

IV. Η διαδικασία και τα αιτήματα των διαδίκων

1. Η θέση της εκκαλούσας

- 23 Η Β επιθυμεί να μεταρρυθμιστεί η εκκαλούμενη απόφαση και να υποχρεωθεί το CPAS να της καταβάλλει, ως παροχή κοινωνικής πρόνοιας, χρηματική βοήθεια από τις 23 Οκτωβρίου 2017.
- 24 Προβάλλει έλλειψη εκτελεστής διαταγής εγκαταλείψεως της ημεδαπής, θεωρώντας ότι, βάσει της προσφυγής ενώπιον του CCE, η κοινοποιηθείσα στην Β διαταγή εγκαταλείψεως της ημεδαπής δεν δύναται να παραγάγει τα αποτελέσματά της.
- 25 Η Β επικαλείται την απόφαση Abdiba, το άρθρο 159 του Βελγικού Συντάγματος, τα άρθρα 3 και 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το άρθρο 47 του Χάρτη, το άρθρο 6, παράγραφος 5, και το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2008/115 καθώς και το άρθρο 74/13 του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980 για να διεκδικήσει το δικαίωμά της σε παροχές κοινωνικής πρόνοιας όσο εκκρεμεί ενώπιον του CCE η προσφυγή της κατά της αποφάσεως περί μη νομιμοποίησής της για ιατρικούς λόγους.
- 26 Τονίζει τη σοβαρότητα των ασθενειών από τις οποίες πάσχει.
- 27 Ακολουθώντας, διατυπώνει την άποψη ότι, βάσει της αποφάσεως Abdiba, μια απλώς και μόνον σοβαρή και υποστηρίξιμη αιτίαση επιβάλλει την αναγνώριση ανασταλτικού αποτελέσματος σε προσφυγή που ασκήθηκε ενώπιον του CCE. Η Β θεωρεί τις αιτιάσεις της σοβαρές καθόσον ισχυρίζεται ενώπιον του CCE ότι η ιατρική εκτίμηση του ιατρού του Γραφείου αλλοδαπών στην οποία βασίζεται η άρνηση νομιμοποίησής της δεν είναι δεόντως αιτιολογημένη.
- 28 Συνάγει εξ αυτών ότι η προσφυγή της ενώπιον του CCE έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, ότι, κατά συνέπεια, η ίδια δεν μπορεί να θεωρείται ως παρανόμως διαμένουσα και ότι δικαιούται το χρηματικό βοήθημα ως παροχή κοινωνικής πρόνοιας.

2. Η θέση του CPAS

- 29 Το CPAS ζητεί στην επικύρωση της εκκαλούμενης αποφάσεως και των επίμαχων αποφάσεων.

- 30 Το CPAS θεωρεί ότι η B είναι παρανόμως διαμένουσα κατά την έννοια του άρθρου 57, παράγραφος 2, του νόμου της 8ης Ιουλίου 1976 και ότι ουδείς λόγος υφίσταται να μη ληφθεί υπόψη η κατά της εκκαλούσας διαταγή εγκαταλείψεως που εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 159 του Συντάγματος.
- 31 Όσο για τη νομολογία Abdida, ισχυρίζεται ότι το εξ αυτής δίδαγμα δεν είναι η αναγνώριση αυτόματου ανασταλτικού αποτελέσματος της προσφυγής, αλλά η αναγνώριση ανασταλτικού αποτελέσματος μόνον αν ο αλλοδαπός αποδεικνύει τη σοβαρότητα της ασθένειάς του καθώς και τον σοβαρό κίνδυνο οξείας επιδεινώσεως της υγείας του σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα του.

V. Εκτίμηση του εφετείου εργατικών διαφορών

- 32 Το εφετείο εργατικών διαφορών καλείται επομένως να αποφανθεί επί του ανασταλτικού αποτελέσματος των προσφυγών που εκκρεμούν ενώπιον του CCE.
- 33 Η θεωρία έχει προβεί σε λεπτομερή σύνθεση πλείστον λεπτών ζητημάτων και πρέπει κανείς να ανατρέξει στη σύνθεση αυτή¹. Το εφετείο εργατικών διαφορών διευκρινίζει εντούτοις ότι μνημονεύει τη συμβολή αυτή λόγω του «πανοραμικού», ακριβούς και εξαντλητικού χαρακτήρα της, αλλά δεν έχει ακόμη αποφασίσει αν θα την κάνει δεκτή, δεν έχει ασπαστεί τις θέσεις που εκφράζει η συγγραφέας και δεν προδικάζει τη λύση που θα δώσει στη διαφορά.

«Έκταση του ιατρικού ελέγχου που πρέπει να ασκείται από τα δικαστήρια διαφορών κοινωνικής πρόνοιας

10 Η απόφαση Abdida δεν αναγνωρίζει ανασταλτικό αποτέλεσμα σε κάθε προσφυγή κατά μέτρου απομακρύνσεως ληφθέντος κατόπιν αρνητικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 9 ter, αλλά μόνον στην “προσφυγή κατά αποφάσεως με την οποία επιβάλλεται σε υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος πάσχει από σοβαρή ασθένεια, να εγκαταλείψει το έδαφος κράτους μέλους, όταν η εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως είναι ικανή να εκθέσει αυτόν τον υπήκοο τρίτης χώρας σε κίνδυνο οξείας και μη αναστρέψιμης επιδεινώσεως της υγείας του”.

Οφείλουν τα δικαστήρια διαφορών κοινωνικής πρόνοιας να περιορίζονται στη διαπίστωση ότι υφίσταται προσφυγή προκειμένου να της αναγνωρίζουν ανασταλτικό αποτέλεσμα² ή οφείλουν να εξακριβώνουν αν πληρούνται οι

¹ MAES, C., στο *Aide sociale - Intégration sociale. Le droit en pratique*, Βρυξέλλες, la Charte, β' έκδοση, η οποία πρόκειται να δημοσιευθεί.

² Πρβλ.: NISSEN, T., «Aide Sociale et régularisation 9 ter: le point sur la question après l'arrêt Abdida», *Fiche pratique de l'accueil 16*, CIRE, 2015, η οποία θεωρεί ότι κάθε προσφυγή κατά αρνητικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 9 ter πρέπει να έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα· TSOURDI, L., «Régularisation médicale en Belgique: quelles répercussions pour l'arrêt Abdida?», *Newsletter EDEM*, Μάιος 2015, σ. 3.

απαιτούμενες από την απόφαση Abdiba προϋποθέσεις για το ανασταλτικό αποτέλεσμα;

Η νομολογία είναι διχασμένη επί του ζητήματος αυτού.

Ένα νομολογιακό ρεύμα θεωρεί ότι πρέπει μόνον να διαπιστώνεται η ύπαρξη προσφυγής προκειμένου να της αναγνωριστεί ανασταλτικό αποτέλεσμα. Η θέση αυτή βασίζεται στο γεγονός ότι το Δικαστήριο του Λουξεμβούργου έχει τοποθετηθεί με πολύ γενικό τρόπο “έναντι κάθε προσώπου του οποίου διατάχθηκε η επιστροφή και το οποίο έχει ασκήσει προσφυγή κατά αποφάσεως μη χορηγήσεως άδειας διαμονής δυνάμει του άρθρου 9 ter”, ότι “είναι όντως αδύνατον να λεχθεί ‘εκ των προτέρων’ αν μια κατάσταση είναι σε τέτοιο σημείο εξαιρετική ώστε να πρέπει να θεωρηθεί ότι η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Δεν είναι δυνατόν να θεωρείται εκ των προτέρων ότι η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα για ορισμένους προσφεύγοντες αλλά όχι για άλλους” και ότι “η εκτίμηση αυτή είναι έργο του Conseil du contentieux des étrangers. Η στέρηση αλλοδαπού από αποτελεσματική προσφυγή θα προκαταλάμβανε την εκτίμηση από το Conseil du contentieux των προβαλλόμενων αιτιάσεων”.

Ένα άλλο νομολογιακό ρεύμα θεωρεί, αντιθέτως, ότι το ανασταλτικό αποτέλεσμα μπορεί να αναγνωριστεί μόνον υπό τις προϋποθέσεις οι οποίες προβλέπονται στην απόφαση Abdiba και ότι τα δικαστήρια εργατικών διαφορών διαθέτουν ως εκ τούτου εξουσία εκτιμήσεως *prima facie*, η δε αναστολή της αποφάσεως δεν δικαιολογείται αν η αίτηση είναι προδήλως αβάσιμη ή αν είναι πασίδηλο ότι τα ιατρικής φύσεως στοιχεία είναι ανεπαρκή.

Νομίζω ότι πρέπει να επιλεγεί το τελευταίο ρεύμα.

Πράγματι, το άρθρο 288, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι “Η οδηγία δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται, όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών”.

Με βάση τη διάταξη αυτή, ο Δικαστήριο του Λουξεμβούργου εκτιμά ότι τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν “να ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιο, στο μέτρο του δυνατού, υπό το φως του κειμένου και του σκοπού της οδηγίας, ώστε να επιτευχθεί το αποτέλεσμα που αυτή επιδιώκει [...]. Η επιταγή περί σύμφωνης προς το κοινοτικό δίκαιο ερμηνείας του εθνικού δικαίου είναι εγγενής στο σύστημα της Συνθήκης, καθόσον επιτρέπει στο εθνικό δικαστήριο να εξασφαλίζει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, την πλήρη αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου, όταν εκδίδει απόφαση επί εκκρεμούς ενόπιόν του διαφοράς. [...] Εν προκειμένω, η αρχή της σύμφωνης προς το κοινοτικό δίκαιο ερμηνείας επιτάσσει όπως το αιτούν δικαστήριο

προβαίνει σε κάθε ενέργεια που εμπίπτει στην αρμοδιότητά του, λαμβάνοντας υπόψη τους κανόνες του εθνικού δικαίου, προκειμένου να διασφαλίζει την πλήρη αποτελεσματικότητα της οδηγίας”³.

Εξακριβώνοντας αν πληρούνται οι προϋποθέσεις τις οποίες τάσσει το Δικαστήριο του Λουξεμβούργου, ο δικαστής διαφορών κοινωνικής πρόνοιας δεν παραγνωρίζει τον αποτελεσματικό χαρακτήρα της προσφυγής κατά της διαταγής εγκαταλείψεως της ημεδαπής αλλά, αντιθέτως, μεριμνά για την εφαρμογή, εντός του ορίου των αρμοδιοτήτων του και στο πλαίσιο της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί, του έχοντος άμεση εφαρμογή ευρωπαϊκού δικαίου, συμμορφούμενος με την ερμηνεία του από το Δικαστήριο. Επιπλέον, κατά το μέτρο που η εκ πρώτης όψεως εξέταση περιορίζεται στην εξακρίβωση του αν η αιτίαση δεν είναι προδήλως αβάσιμη, θεωρώ ότι η θέση αυτή συνάδει πλήρως με τις απαιτήσεις του Δικαστηρίου του Στρασβούργου, το οποίο συνδέει την αποτελεσματικότητα μιας προσφυγής με το αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα που πρέπει να απορρέει εντεύθεν σε περίπτωση πιθανής παραβάσεως του άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αρκεί να εξακριβώνεται ότι υφίσταται υποστηρίξιμη αιτίαση.»

- 34 Στην πραγματικότητα, είναι δυνατή μια τρίτη ερμηνεία της αποφάσεως Abdiba, σύμφωνα με την οποία στα δικαστήρια εργατικών διαφορών εναπόκειται όχι να εξακριβώνουν αν υφίσταται σοβαρή και υποστηρίξιμη αιτίαση, αλλά να εξετάζουν αν η εκτέλεση αποφάσεως απομακρύνσεως δύναται να εκθέσει αυτόν τον υπήκοο τρίτης χώρας σε σοβαρό κίνδυνο οξείας και μη αναστρέψιμης επιδεινώσεως της υγείας του.
- 35 Αυτή η τρίτη ερμηνεία θέτει ωστόσο άλλα προβλήματα.
- 36 Μολονότι τα δικαστήρια διαφορών κοινωνικής πρόνοιας συνήθως επιλύουν το ζήτημα της αδυναμίας επιστροφής για ιατρικούς λόγους, η συζήτηση αυτή αφορά το ζήτημα των παροχών κοινωνικής πρόνοιας (τις οποίες λαμβάνουν πρόσωπα των οποίων, κατ' εξαίρεση από τον κανόνα, το καθεστώς παράνομης διαμονής δεν εμποδίζει τέτοιου είδους παροχές) για τις οποίες τα δικαστήρια αυτά αποτελούν τον φυσικό δικαστή. Όταν πρόκειται για κρίση περί του ανασταλτικού ή μη αποτελέσματος προσφυγής η οποία ασκήθηκε ενώπιον του CCE κατά αποφάσεως περί μη νομιμοποιήσεως, η συζήτηση αφορά τη διαμονή, για την οποία πρέπει να αποφασιστεί αν είναι νόμιμη ή όχι. Στην περίπτωση που η διαμονή κριθεί νόμιμη, εξ αντανάκλασεως θεμελιώνεται το δικαίωμα σε παροχές κοινωνικής πρόνοιας. Πάντως, η αρμοδιότητα για τη κρίση περί της νομιμότητας της διαμονής πλέον ανήκει, κατά κανόνα, σε άλλο δικαστήριο το οποίο είναι ειδικευμένο στον τομέα αυτόν, στο CCE.

³ Απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2004, Pfeiffer κ.λπ. (C-397/01 έως C-403/01, EU:C:2004:584, σκέψεις 110 έως 118 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 37 Βλέπει κανείς ότι η δυσκολία προέρχεται εν μέρει από το γεγονός ότι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου γίνεται επίκληση του ανασταλτικού αποτελέσματος (το δικαστήριο εργατικών διαφορών, αρμόδιο για την παροχή κοινωνικής πρόνοιας) δεν είναι εκείνο ενώπιον του οποίου ασκήθηκε η προσφυγή (το CCE, αρμόδιο για το δικαίωμα διαμονής).
- 38 Ομοίως, σύμφωνα με την ερμηνεία κατά την οποία το δικαστήριο εργατικών διαφορών πρέπει να εξακριβώσει αν υφίσταται υποστηρίξιμη αιτίαση, αυτή η δυαδικότητα δημιουργεί δυσχέρεια και έλλειμμα νομιμότητας για τα δικαστήρια εργατικών διαφορών ως προς τη κρίση σχετικά με τις πιθανότητες ευδοκιμήσεως μιας προσφυγής ενώπιον του CCE, για ζήτημα για το οποίο δεν αποτελούν τον φυσικό δικαστή ενώ κατέχουν στον ίδιο βαθμό μόνον το δίκαιο κοινωνικής πρόνοιας.
- 39 Ποιο είναι το περιεχόμενο του ελέγχου τον οποίο πρέπει να ασκήσει το δικαστήριο εργατικών διαφορών ενώπιον του οποίου γίνεται επίκληση του ανασταλτικού αποτελέσματος προσφυγής ασκηθείσας ενώπιον άλλου δικαστηρίου;
- 40 Ασφαλώς, το ζήτημα αυτό θα μπορούσε να παραμεριστεί εύκολα με το επιχείρημα ότι πρόκειται για πρόβλημα εσωτερικού δικαίου, το οποίο είναι ξένο με την αποστολή του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το εφετείο εργατικών διαφορών επιλέγει εντούτοις να απευθυνθεί στο Δικαστήριο, διότι το ζήτημα αυτό συνεπάγεται επίσης την αποσαφήνιση της εμβέλειας του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον ενός δικαστηρίου Α θεμελιώνει αυτόματα δικαίωμα σε μια παροχή κοινωνικής πρόνοιας emπίπτουσα στην αρμοδιότητα ενός δικαστηρίου Β; Το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον ενός δικαστηρίου Α συνεπάγεται την εξέταση των προβληθεισών ενώπιόν του αιτιάσεων από ένα δικαστήριο Β; Το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον ενός δικαστηρίου Α συνεπάγεται την άσκηση του emπίπτοντος στην αρμοδιότητά του ελέγχου από ένα δικαστήριο Β;

Προδικαστικό ερώτημα

- 41 Προκειμένου να αποσαφηνιστεί το σημαντικό αυτό ζήτημα, πρέπει να τεθεί το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:
- 42 «Έχουν τα άρθρα 5 και 13 της οδηγίας 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα των άρθρων 19, παράγραφος 2, και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο β', της εν λόγω οδηγίας, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αποφάσεως του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 18ης Δεκεμβρίου 2014. C-562/13,

την έννοια ότι προβλέπουν ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής κατά αποφάσεως με την οποία υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος πάσχει από σοβαρή ασθένεια, διατάσσεται να εγκαταλείψει το έδαφος κράτους μέλους, υπό την προϋπόθεση ότι ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η εκτέλεση της αποφάσεως αυτής δύναται να τον εκθέσει σε σοβαρό κίνδυνο οξείας και μη αναστρέψιμης επιδεινώσεως της υγείας του,

- χωρίς να απαιτείται εκτίμηση της προσφυγής, όπου η απλώς και μόνον άσκησή της είναι επαρκής για την αναστολή της εκτελέσεως της αποφάσεως με την οποία αυτός διατάσσεται να εγκαταλείψει την ημεδαπή,
- είτε μέσω ακροθιγούς ελέγχου περί της υπάρξεως υποστηρίξιμης αιτιάσεως ή περί της ελλείψεως λόγου απαραδέκτου ή λόγου πρόδηλης αβασιμότητας της προσφυγής που ασκήθηκε ενώπιον του Conseil du contentieux des étrangers,
- είτε ακόμη μέσω πλήρους και ολικού ελέγχου από τα δικαστήρια εργατικών διαφορών προκειμένου να καθοριστεί αν η εκτέλεση της αποφάσεως αυτής κάλλιστα δύναται να εκθέσει τον προσφεύγοντα σε σοβαρό κίνδυνο οξείας και μη αναστρέψιμης επιδεινώσεως της υγείας του;»